

REDACTIE : H.BETLEM
APRIL 1979

Beste meteorenwaarnemers,

Het is lange tijd stil geweest aan het meteorenfront. Veel papier, weinig zinvolle inhoud, zal U de afgelopen maanden hebben bereikt. Veel verhalende meeste geheel of gedeeltelijk onjuist, doen de ronde. De actieve amateur is- hierbij niet gebaat. Die wil waarnemen en wat doen met zijn waarnemingen. Dit kan alleen in samenwerking met medeamateurs. Hiervoor is een vereniging, een werkgroep en/of een blad noodzakelijk. Vele malen is een poging gedaan een en ander in verenigingsverband te bereiken. Evenveel zijn deze pogingen gestrand: Naijver, ruzies etc. Het is U helaas genoegzaam bekend.

Met het uitgeven van Radiant, een strikt privé initiatief ik een poging doen het waarnemen van meteoren (weer) nieuw leven in te blazen. Dit, is een behoefte onder de amateurastronoom, dat is in de jaren waarin ik het Bulletin der Werkgroep Meteoren opzette duidelijk gebleken. In deze behoefte moet voorzien worden. Daarom ligt nu de eerste uitgave van "Radiant" voor U. Een streep onder het verleden en het begin van een nieuwe toekomst voor meteorwaarnemers. Het blad is er voor iedereen die waarneemt of hierin geïnteresseerd is. Een strikt privé initiatief, gesteund door een aantal actieve mensen achter de schermen, zonder wiens medewerking het niet zou kunnen.

Er zijn géén besturen, géén vergaderingen, geen subsidies. We draaien zelf !

Wie interesse heeft abonneer zich, Wie niet, jammer, wellicht later. Het is nu nog niet zeker, of een tweede Radiant ooit zal uitkomen. Dat zal van de reactie van U, waarnemer, afhangen. Deze radiant zal gratis worden toegezonden aan een groot aantal oud-leden van de werkgroep Meteoren. Ook zal hij worden rondgedeeld op de 40e bijeenkomst van werkende amateurs te Roden. Afhankelijk van de reacties van U, waarnemers, zal worden beslist of het waarnemen van meteoren in Nederland nog levensvatbaarheid heeft. Daarom wil ik U met klem verzoeken in elk geval te reageren, positief of negatief. Stuur een briefkaart naar het redactieadres en laat weten of U Radiant in deze of in een andere vorm zes maal per jaar wenst te ontvangen. In deze vorm gaat het ongeveer fl 6,- per jaar kosten maar niets staat in de weg om een volkomen onafhankelijk blad uit te gaan geven. Organisatorisch en financieel is alles rond. De vraag blijft of de behoefte er is en die vraag is spoedig beantwoord.

Wat kunt. U verwachten van Radiant ? De bekende actie oproepen, nieuwe uit de vakbladen en korte artikeltjes. Het blad staat voor iedereen open die iets te melden heeft aan zijn medeamateurs. Wie waarnemingen instuurt naar het redactieadres vindt ze onder de rubriek "Waarnemingsresultaten" in een volgende Radiant terug. Tevens worden korte en bondige actieverslagen in Zenit gepubliceerd.

Wie het werkgroepbulletin kende vreest misschien een stap terug te gaan bij de geboorte van Radiant. Wie het Bulletin vanaf het begin gekend heeft zal deze vrees niet hebben. Het Bulletin groeide tot iets goeds. Radiant beoogt hetzelfde We beginnen opnieuw met hetzelfde doel en hetzelfde enthousiasme maar met een andere opzet die een vierde herhaling van de gebeurtenissen 1973 1975 en 1978 zal voorkomen.

RADIANT zal in een behoefte gaan voorzien. Daar ben ik van overtuigd.

Het woord is aan U, meteorwaarnemers om hierop te reageren.

Elsloo 14 April 1979

(Hans Betlem)

BETALING ABONNEMENT RADIANT 1979

Bij voldoende interesse zullen dit jaar nog 4 uitgaven van "Radiant", verschijnen. De kosten hiervoor zijn fl 6.,-

Wanneer U een abonnement wilt, verzoek Ik U dit bedrag over te maken op giro 30.10.20.1 t.n.v. H.Betlem, de Sitterlaan 37 te Leiden.

Bij onverhoopt onvoldoende interesse zal dit onmiddellijk worden teruggestort. Vergeet U niet het formulier op de achterkant van het schutblad in te vullen en op te sturen ?

NIEUWS & ACTIVITEITEN

ALL-SKY PROJEKT

Na een revisie van het sluitersysteem en het filmtransport heeft de All-Sky camera te Elsloo thans zijn definitieve vorm en opstelling. Meer nieuws over het nieuwe meteorobservatorium te Elsloo en de daar opgestelde automatische apparatuur in een rijk geïllustreerd artikel dat één dezer, dagen aan ZENIT is aangeboden.

De ervaringen met de Elsloose all-sky opstelling zijn zodanig, dat een begin is gemaakt met de bouw van vier hieraan identieke opstellingen.

Vóór de zomer is een dergelijke opstelling te Leiden waarschijnlijk gerealiseerd. zodat zoveel mogelijk simultaan met Elsloo gefotografeerd kan worden. De Leidse camera sluit aan bij het Britse All-Sky netwerk van de BMS terwijl de camera te Elsloo een aansluiting geeft aan het Midden Europese en Zuid Duitse netwerk, dat gecoördineerd wordt door Dr.Z.Cepelcha te Ondrejov, Tjecho-Slowakije.

Meer nieuws over het reeds gerealiseerde netwerk en toekomstplannen dienaangaande in een volgende RADIANT.

AMATEURBIJEENKOMST

Traditioneel wordt weer de Jaarlijkse voorjaarsbijeenkomst van werkende amateurs gehouden in de Kapteynsterrenwacht te Roden.

Op het Programma staan voordrachten door mede-amateurs terwijl de zaterdagavond is ingeruimd voor informeel contact in en rond de sterrenwacht waarbij het instrumentarium en de opstelling van de meteorpost te Roden (met o.a. twee geautomatiseerde F-24 camera's) bezichtigd kunnen worden. Centraal staat verder weer de gezellige Drentse koffiemaaltijd in het Wapen van Drenthe te Roden.

Deze 40^e amateurbijeenkomst vindt plaats op zaterdag 28 en zondag 29 April a.s Aanmelding kan plaats vinden bij de voorzitter van de afdeling Groningen van de NVWS , J.de Boer,Prinses Irenelaan 1, 9765 AL Paterswolde.

KOMENDE ACTIES !

De traditionele voorjaarszwerm, de LYRIDEN, kan dit jaar onder redelijk gunstige omstandigheden waargenomen worden. Het is laatste kwartier op 20 April. Na deze datum zullen we dus alleen in de vroege ochtenduren last hebben van wat storend maanlicht.

Het maximum van de LYRIDEN valt rond 20/21 April. Onder gunstige omstandigheden kunnen er dan een tiental LYRIDEN per uur zichtbaar zijn. Daar dit juist rond het weekend valt moet voor enthousiaste waarnemers een uitnodiging betekenen eens wat nachtelijke uurtjes uit te trekken voor nuttig en waardevol waarnemingswerk. De LYRIDEN zijn gemiddeld vrij helder, zwakkere leden dan magn. +4 worden vrijwel niet waargenomen terwijl de kans op zeer heldere exemplaren aanzienlijk is. Rekening houdend met tijden van schemering en maanlicht zijn de volgende data en tijdstippen (in zomertijd) aan te bevelen voor waarnemingen:

18/19 April 1h00m-4h00m	Maan 59% verlicht komt op om 2h50m
19/20 April 1h00m-5h00m	Maan 48% verlicht komt op om 3h35m
20/21 April 1h00m-5h30m.	Maan stoort niet meer.
21/22 April 1h00m-5h30m	

In verband met de positie van de radiant, gelegen nabij Wega, heeft het doen van waarnemingen vóór 1h weinig zin. Het aantal LYRIDEN neemt toe met het stijgen van de radiant, welke tegen de ochtendschemering het zenit begint, te naderen.

VUURBOLLEN !

Tussen 20 en 30 April plegen aan de fraaie voorjaarshemel dermate spectaculaire verschijnselen plaats te vinden, dat, we iedereen willen verzoeken enkele uren paraat te zijn, desnoods bij toerbeurt.

De spectaculaire vuurbolverschijningen uit 1971,1972,1975 en 1977 zijn genoegzaam bekend. Men leze hiervoor de verslagen in Zenit. De vuurbol in 1977 doofde uit boven de Noordzee. Intensieve contacten met o.a. R.A.Mackenzie van de BMS waren hiervan het gevolg.

Uit het verleden is gebleken dat deze vuurbolverschijningen met name rond 21 April en rond 30 April plegen voor te komen. Extra paraatheid rond die data is een uiterste noodzaak, zowel voor visuele als fotografische waarnemers. Een goede simultaanopname van zo'n spectaculaire vuurbol is van grote waarde. Het radiant van deze vuurbol"zwerm" is gelegen in de buurt van de sterrenbeelden Hercules/Ophiuchus.

Bedoelde vuurbollen plegen zeer traag te bewegen en kunnen vele honderden kilometers afleggen. Van meteorietdroppingen is -ondanks spectaculaire verhalen in o.a. de dagbladen- niets bekend. Hier moet opgemerkt worden, dat een meteor zeer helder kan worden ten gevolge van het uiteenvallen van de meteoroïde maar dat dan van een dropping natuurlijk geen sprake meer kan zijn. Een zeer compacte meteoroïde wordt minder helder maar heeft een veel grotere kans het aardoppervlak te bereiken.

De All-Sky automaat te Elsloo zal elke heldere nacht van avond- tot ochtendschemering in bedrijf zijn. In verband hiermee zou ik iedereen willen verzoeken om na het verschijnen van een heldere vuurbol direct telefonisch contact op te willen nemen met de post te Elsloo : tel. 04402-1989 zodat de films onmiddellijk ontwikkeld kunnen worden. Ook in Leiden staat thans een camera met een groothoeklens opgesteld welke zoveel mogelijk simultaan met Elsloo zal werken.

Het ligt in de bedoeling om in een eventuele volgende "Radiant" de waarnemingsresultaten te publiceren. Hiertoe heb ik aan de waarnemers het volgende voorstel : Maakt U van uw activiteiten en verrichtingen een kort en bondig verslagje met alles er in wat U interessant lijkt voor Radiant. Van geslaagde meteor-

opnamen graag een of twee goede vergrotingen voor een eventueel actieverslag in Zenit. Wanneer een meteor simultaan blijkt te zijn gefotografeerd krijgt U nader bericht voor het eventuele meet- en rekenwerk aan de negatieven. Wanneer er voldoende interesse blijkt zal de tweede Radiant ruim voor de zomeracties verschijnen. Hierin kunnen dan de resultaten van de voorjaaracties (mèt foto's) worden opgenomen. Tevens zullen fraaie meteoropnamen In Zenit verschijnen, Met het oog op te verrichten werkzaamheden wil ik iedereen verzoeken zijn resultaten vóór 15 Mei aan ondergetekende toe te zenden. Materiaal dat na deze datum binnenkomt kan -afhankelijk van beschikbaarruimte- pas in Radiant 3 komen. In het belang van continuering van deze activiteiten vraag ik aller medewerking!
Veel succes met waarnemen en apparatuur en veel heldere nachten toegewenst!

Hans Betlem
De Sitterlaan 37
2313 TK Leiden

VERZOEK AAN ALLE WAARNEMERS

Alle aangekondigde activiteiten wordt privé bekostigd. Derhalve wil ik iedereen uitdrukkelijk verzoeken om bij correspondentie met het redactieadres steeds een postzegel voor antwoord bij te sluiten. Zo kunnen we de kosten samen delen. Tevens vraag ik begrip voor het feit, dat antwoord wel eens één of enkele weken kan uitblijven. Van deze kant uit wordt echter al het mogelijke gedaan de organisatie zo vlekkeloos mogelijk te laten verlopen. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.
Zou U ook adres en postcode op fouten willen nazien en verbeteren ?

VUURBOLLEN

ZWEEDSE VUURBOL

Op 12 Augustus 1978 om 01h08m UT fotografeerde Robert Malmström en Goran Hasse een heldere Perseïde vuurbol van magn. -8. De opname werd gemaakt vanuit Jordas, Zweden (57° .7 N, 12° .4 OL). Details zijn gepubliceerd door de SUAA (Scandinavian Union of Amateur Astronomers).

FINSE VUURBOL

Op 26 Oktober 1978 om 23h50m UT werd een vuurbol van magn. -8 gezien vanuit Turku, Finland. Het beginpunt lag in de buurt van Pegasus terwijl de vuurbol ten Zuiden van Taurus uitdoofde. Het object was ongeveer 2° in afmeting en wierp heldere schaduwen.